

VEGÅRSHEI IL 1902 - 2002

JUBILEUMSHEFTE

Ole Lauve
Vegårshei IL's første formann

FORORD

”Sørlandet” som begrep har eksistert i 100 år i 2002. I de 100 år som har gått siden den gang har V.I.L. vært med å prege idrettslivet i denne landsdelen. I hele 100-årsperioden har V.I.L. vært i fremste rekke når det gjelder skisporten, og seinere også i orienteringssporten.

Når Vegårshei Idrettslag i 2002 fyller 100 år samtidig med ”Sørlandet” er det rett og naturlig at laget kommer med et lite jubileumshefte som kan fortelle medlemmene og andre litt om det viktigste i lagets historie. Det vil samtidig være et stykke ”Sørlandshistore”. Styret har oppnevnt en egen komite for å skrive denne historien.

Komiteen har valgt å dele lagets virksomhet inn i tida før og etter krigen 1940-45. Komiteen mener der er et naturlig skille både hva angår økonomiske kår, reisemuligheter og også folks generelle levekår, som selvsagt spilte en stor rolle for aktivitetene. Komiteen har skrevet fullstendig navneliste på lagets ledere og over de største arrangementer og anlegg. Ellers har komiteen ikke prioritert mange navn verken på styremedlemmer, medarbeidere, deltakere eller vinnere, bare nevnt de komiteen mener skiller seg betydelig ut, eller har ”historisk” interesse.

En del årstall og tallmateriale har en likevel tatt med der de sier noe om lagets bredde av aktiviteter og hvilket nivå laget har ligget på.

Bildestoffet har en også prøvd å begrense. Det er tatt med noen en mener viser bredden, noe helt spesielt, hendelser eller personer som på et eller annet vis har hatt stor betydning for laget.

Komiteen håper og tror at alle vil ha glede av å lese dette heftet.

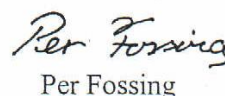
Vær så god, les, se og kos dere.

Komiteen vil dessuten takke Kari Songedal som har stått for skrivingen.

Olav Hommelsgård

Sverre Songedal

Per Heimdal

Per Fossing

Bjørn Smeland var og medlem av komiteen fra starten, men han opplevde dessverre ikke å se at heftet blei fullført.

Lagets stiftelsehistorie og tiden før krigen 1940-45.

Laget blei stiftet i 1902. På et medlemsmøte 12.11.50 blei stiftelsesdato fastsatt til 12.3.1902.

I en styreprotokoll fra 16.10.71 står det at denne datoen blei fastsatt fordi en da arrangerte det 1. langrenn på Vegårshei.

Kort om samlingen med idrettslagene knyttet til arbeiderbevegelsen

Vegårshei Arbeiderungdomslag samlet til møte 19. juni 1932 vedtok å danne et arbeideridrettslag. navnet ble Vegårshei AIL. 30 medlemmer ble tegnet, og Lars Nord ble valgt til den første formann.

På et møte 12.juli 1936 ble det etter lengre tids forhandlinger vedtatt en sammenslåing mellom bygdas tre arbeideridrettslag: Vegårshei AIL, AIL Jerv og Ubergsmoen AIL. Navnet ble AIL Jerv, og Kjetil Moland ble den første formann. Allerede den 19. desember 1937 tok laget navnet Vegårshei AIL. *Laget gikk sammen med Vegårshei Idrettslag 1. januar 1941, d.v.s. i 2. krigsåret.*

De første vedtekter

Fra den 1. kjente protokollen for "Vegardsheias Idrætslag" fra 1915 står det følgende regler:

„

1. Navn: Vegardsheia Idrætslag.
2. Formaal: Laget vil arbeide for utbredelse av sund og gjevn idræt, sommer som vinter.
3. Medlemmer: Medlemmer der har betalt aarspenger og er over 16 aar har stemmeret. Yngre kan ogsaa opptages, men betaler halve aarspenger og har ingen stemmeret. Betales ikke aarspenger troeds gjentagne anmodninger kan vedkommende strykes av medlemslisten.
4. Aarspenger: Kr. 0,50 betales forskudsvis ved hvert aarsmøte.
5. Styre: Styre bestaar av – Formand – nestf.m. – og kasserer. Ethvert medlem er forpliktigtet til at modta valg, men kan senere frabe sig valg i saa lang tid, som han har fungert. Styre vælges for et aar. Av styre utrær hvert aar vekselvis 1 og 2.
6. Aarsmøte: Aarsmøte holdes hvert aar straks over nytaar. Aarsmøte foretar valg paa styre med varamend samt 2 revisorer. Styre fremlægger revidert regnskap f.f. aar, samt redegjør for arbeidet. Alle forslag avgjøres ved stemmeflerhed i tilfelle lighed gjør formandens stemme utslaget".

Merknad: Dette skiller seg lite fra dagens vedtekter og bestemmelser.

Antall medlemmer

Medlemsfortegnelsen for 1915 viser 35 navn, alle gutter og menn.

Kassabeholdningen pr. 1.1.1916 viste kr. 8,42.

De første konkurranser

Skibruken har lange tradisjoner i Agder. De eldste ski er funnet i Vest-Agder, men i følge det tidligere æresmedlem Lars Saga, var det skiene til en Vegårsheiing på frierferd. Han gikk på ski så langt snøen rakk, og satte de deretter fra seg for å fullføre frierferden til fots.

Det 1. protokollerte skirenn på Vegårshei (hopp) var på Lauve 21.2.15.

Vinner under 15 år var Eilev Aas. Vinner 2. klasse ikke tidligere premiært var Knut Adolf Ljøstad og vinner klasse over 15 år tidligere premiært var Knut Moland.

Ekstrapremie gikk til Knut Adolf Ljøstad for hopp lengde 28,25 m.

Hopprennet hadde en inntekt på kr. 32,- og en utgift på kr. 33,58. Ved årskiftet 1.1.16 var da kassabeholdningen kr. 8,42 etter dette hopprennet.

Merknad:

At det var en klasse for tidligere premierte viser at det hadde vært holdt konkurranser før 1915.

J.fr det som er skrevet i innledningen om det 1. langrenn på Vegårshei og stiftelsesdato.

11.2.17 blei det arrangert hopprenn i Kvennåsen ved Ljøstad. Vinnere: Peder Myre under 16 år, Knut Harkjær 16-20 år og Tjøstel Songedal over 20 år.

Tjøstel Songedal hoppet 29,25 m.

26.4.1922 blei det 1. premierte hopprenn holdt i "Molandsdalen".

Vinner under 12 år:	Olav Hovland
Vinner 12-16 år:	John Bjorstemkjær
Vinner 16-20 år:	Olav Flaten
Vinner over 20 år:	Knut Harkjær

Olav Flaten i Holmenkollen 1928

Svein Flaten i Holmenkollen 1928

Litt mer om den aktive idrett i mellomkrigstiden

Ski

Det var skiidretten som i mellomkrigstiden var lagets viktigste idrett.

Vegårsheis beliggenhet med forholdsvis sikre vinter – (les snø) forhold, var den gang som nå av stor betydning.

Av protokollen fra 1923 framgår bl.a. at et renn som skulle vært holdt i Åmli av Sørlandets skikrets, blei flyttet til Vegårshei p.g.a snømangelen i Åmli.

I dette langrennet var de 4 første fra Vegårshei. Vinner: Knut Harkjær, merknad i protokollen: ”2 brak skierne og måtte gaa ut.”

I 1926 er det protokollert et langrenn med skyting som ble arrangert sammen med skytterlaget. Vinner blei K. Strømsland.

1. kvinnepremie og 1. kvinnemedlem

Samme år blei det utdelt ekstrapremie til Gerda Moland i skyting med lufthylse. Det synes å være den 1. premierte kvinne i idrettslaget.

Det 1. betalende kvinnelige medlem var lærer Torbjørg Sitje i 1921. Den andre var Dagmar Vang i 1926.

Skoleskirennene

Det 1. skoleskirenn må være holdt i 1926. Det framgår av protokoll fra 1932.

Det 1. protokollerte skoleskirenn er fra mars 1927. Ca 60 elever deltok. (Både før og etter rennet fikk barna fri mat av idrettslaget. Det blei for dyrt og tok slutt).

”Det var mange oskodarer, men so var det og grepa fint ver, skarføre og blankt solskinn”, står det i protokollen.

Jentene var og med. Premierte over 10 år blei Gudrun Flaten, Borghild Frogner, Anna Flaten og Torny Haugland.

Under 10 år blei Karen Thorsen Moland premiært.

Gutteklassene blei vunnet av Nils Selaas, Einar Espeland og Peter Aas Holm.

Stiligste hoppere: Olav Hovland og Lars Saga.

Yngste deltaker: Kjetil Lauve

I 1937 blei det og premiært i *slalom*.

Skoleskirennene tok først slutt i slutten av 1970 åra. De var i alle år en spore til den aktivitet skiidretten hadde på Vegårshei.

Sammen med klubbrennene var dette årlige skibegivenheter i bygda.

Svein Flaten, Holmenkollen 1928

Olav Flaten, Holmenkollen 1928

Andre idretter i mellomkrigstiden

Sykkelløp

Med de siste års "Fjorden rundt" i friskt minne er det interessant å lese et referat fra sykkelløp på Vegårshei før 1. verdenskrig.

"Søkelkjøring

Runt 1913 var den først sykkelkjører paa Heia. Husker me hadde løp fra Myra, ovenom Høl ned til Myra, og til Takserås og tilbake til Myra.

Det var et langt og tungt løp paa en tung og haalete grusvei.

Saa var me tel Songe paa løp. Vi starta i baannen av Tveitehallingerne – og snudde paa Stormyrhøgda. Og telbake til Lønne. Lang løype.

Jeg husker endnu en del som var med fra Holt.

Engval Songe, Thor Nes, Arne Strømmen. Grunde Lønne han var den hareste av dei som var fra Songe.

Dei som jeg har nevnd førut var åksaa her oppe og sykla på Heia i sammen med aas.

I den tiden hadde me ikke resesykel. De var og bruke den me hadde og den var baade skrøple og tung. Me hadde flere kortere løp.

Dei som deltok i sykkeløp før 1914 her paa Heia.

Det var ikke mange som var med paa sykkelkjøring den gang.

Nevner nogle

Tallak og Peder Olimstad, Svend og Lars Bratteklev, Kittel Dalane , Peder Langtveit, Tallak og Grunde Lauve, Tj. Songedal og saa var jeg med."

Det er antakelig Jakob Olimstad som har skrevet dette.

Terrensløp

17. mai 1926 er det protokollert et terrensløp i Myra. Vinner Torstein Stranna.

I 1933 blei kretsmesterskapet i terrensløp for Aust-Agder arrangert på Ubergsmoen.

”løypa var ca. 8 km og tung”, står det i protokollen.

Premiert fra Vegårshei blei Peder Vegerstøl med 5. premie i juniorklassen.

Friidrett

Samme år, 1933 synes de 1. idrettsmerkeprøver å være avlagt, også dette på Ubergsmoen. Det blei avlagt prøver i; 100m løp – kulestøt – lengdesprang – spyd – 400m løp – høydehopp – diskos – og 1500m løp. Ingen jenter deltok.

”Fru Larsens premie til bestemann fikk Trygve Aas”.

Et friidrettsstevne blei holdt på Ubergsmoen i 1937.

Svømming

Det 1. svømmestevne blei ”lyst holdt” i ”Kilandstøa” 19.7.36. ”Regn og kulde gjorde at stevnet måtte avlysast, men der møtte likevel fram mange folk.” 12 mann ”tok likevel svømmeknappen i det kalde været.” Disse første som tok svømmeknappen på Vegårshei var: H. Nick-Jacobsen, Arendal, Jens Berentzen, Oslo, Arthur Rugnes, Magnus Rugnes, Morten Vefall, Torleiv Lauve, Tallak Lauve, Anders Flatland, Aanon Bråtane, Knut Bergan og Olav Færnes, alle Vegårshei og Per Chr. Berentzen, Oslo.

2 svømmestevner blei holdt i 1937.

Skøyting

Det blei holdt ”skeiserenn” på Ubergsvann vinteren 1932.

Av regnskapene framgår at det var deltakelse i friidrett og svømming allerede fra 1930.

Av resultatene som er protokollert før krigen er det tydelig at de fremste utøverne i ski var: Knut Harkjær, brødrene Svein og Olaf Flaten, Olav Hovland og Olav Bakken.

I løping om sommeren var Torstein Stranna den beste.

Fra det første Fjellmannsløpet, 5. april 1936, starten går på Mo

Fjellmannsløpet

Dette bør nevnes spesielt. Følgende er protokollert:

"I styremøte i Vegårshei idrettslag 25.1.1936 vart det utnevnt ein komite som skulde legge fram plan for eit turløp. Komiteen vart: Knut Harkjær, Olaf Moland, Grunde Simonstad og Tallak Lauve.

Det var på tale å søke samarbeid med Gjerstad, Aamlid eller Treungen.

Komiteen samdest om løypeforslaget Vegårshei – Treungen.

Knut Harkjær, Olaf Moland og Tallak Lauve vart pålagt å arbeide vidare med dette so første løpet kunne haldast paldesundag (5. april) etter at terminlista var utgått.

Vegårshei idrettslag og Treungen idrettslag samdest so om å gå saman om eit årlig turløp – kalla Agder-Telemark løpet.

Starten skulde veksle annankvart år på Vegårshei og Treungen. Etter navnekonkurangse vart løypa kalla Fjellmannsløypa.

Agder-Telemark-løpet 1936

Løpet var 5. april (paldesundag) og det var kaldt og hardt skareføre. Då isen på Vegår var klein vart starten på Mo.

Etter den store snøvinteren var bilvegen att-snødd men det lukkast å få arbeid igjennom vegen so lastebilar og bussar kunde køyre opp, men drosjene kunne berre køyre til Haukeness. Det kom rimelig mange tilskodarer, og mange var teke fyre innyver heiene so der var fullt av folk alle stader.

Klassedelinga var soleis:

Kl. 1. 20-32 år, tidligare premiært i Kretsrenn eller større renn.

Kl. 2. 20-32 år, utan slik premie.

Kl. 3. 32-40 år, tidligare premiært i Kretsrenn eller større renn.

Kl. 4. 32-40 år, utan slik premie

Kl. 5. over 40 år.

Denne klassedelinga vart bruka fordi det aldrig fyrr hadde vore slikt løp paa Sørlandet, men ellers gjek alt etter skiforbundets reglar for slike løp.

Etter 74 innmeldte starta 56.

Det var starta på isen i Mosbukta, og staarten var i 3 avdelingar idet kl. 3, 4 og 5 starta på ein gong.

Løypa tog ut Mosbukta eit lite stykke, over heia til Raunesmoen, over Teinlagbrua, Øygardslia, Dåpilen, over Sutvatn, Kleivvatn, Trandlemyra og til Ormkjendhovet, der det var suppestasjon. Vidare yver austre enden av Trelvatn, opp rinnane ved vestre enden av Velausfjell, langs fjellkammen nest til varden, i sjønnsk i fjellet til myra vestarfor Steffenstoga og i mange sløyfer

ned til saga ved Skåli. Vidare forbi Skåli og til Felle, der det var suppestasjon ved skulen. Hit hadde Vegårshei Idrettslag løypa. Herifrå til Homme var det Treungen idrettslag som hadde den. Løypa tog frå Felle opp Havrefjell og til varden. Vidare nordyver til suppestasjon ved Voilen. Herifrå var det kring 8 km til innkomst ved Homme skule. Heile løypa var truleg vis ikring 38 km.

Etter løpet var det fest med premieutdeling på ungdomshuset i Tveitsund.

Begge lag fekk ein masse ros for arangsjemanget. Alle premiar var gavepremiar – og sers verdifulle. 43 mann fekk merket (Fabr. av Tostrup – Oslo)”

Vinnere blei:

Klasse 1: 1. Erik Hansen, Gjeving,	3t, 21 min og 37 sek.
2. Grunde Simonstad, Vegårshei	3t, 24 min og 16 sek.
Klasse 2: Per J. Olimstad, Vegårshei	3t, 24 min og 16 sek.
Klasse 3: Olav Vellene, ”Drang”	3t, 26 min og 47 sek.
Klasse 4: Julius Nilsen, Tv. Strand	4t, 34 min og 01 sek.
Klasse 5: Knut Feltstykket, Songe	3t, 57 min og 26 sek.

”Fjellmannsløpet” har vært arrangert helt opp til våre dager.

I 1950 var det stor ståhei da Borgar Kroken gikk løpet uten gyldig legeattest viser korrespondanse mellom kontrollegen, skikretsen og Vegårshei IL.

Et morsomt eksempel er også følgende udaterte regninger ved matstasjonen på Felle:

3 kg. havregryn	kr. 3,00
7 kg. sukker	kr. 8,75
Vatn av skulehuset	kr. 5,00
T. Felli	

I 1939 gikk den 1. kvinne løpet. Hun var fra Åmli. I 1940 vant Ingebjørg Skeimyr. Hun fikk ikke merke, men premie.

Skihytta

Arbeidet med å etablere ei skihytte startet i 1932 og det blei kjøpt inn ei brakke i 1934.

Følgende er protokollert i 1936:

”Skihytta vart mottaken 1. jan. 1936.

Prisen var kr. . Skikretsen samler inn kr. 500,- til hytta, og dette vart gjeven utan at. V. idr.l. derved fek noko band på seg.

Til skikurset 19. jan. sto hytta fullt møblert, med 10 senger og madrasser og fullt opp med kokekar, dekketøy, border og stolar.

I styremøte 26.1.36 vart det fyrebels fastsett:

Hytta disponerast av eit styre på 3 mann.

*Formann: Ole Lauve
 Olaf Moland
 Tallak Lauve*

Leige. Pr. person pr. døgn kr. 1,50

For hytta av lag tilslutta skikretsen frå lørdag kvell til måndag morgen kr. 10,-.

Leiga ellers fastsetter hyttekomiteen.

Medlemmer av skikretsen har fyrsterett til leige av hytta. Dei må i tilfelde ha sakt frå 3 dagar fyre.

” Dette reglemang gjeld inntil vidare”

Hytta blei solgt til Knut Harkjær i 1947, og står i dag som bolighus i Molandsdalen.

Molandsdalen

Arbeidet med skibakke var viktig for laget. Det 1. premierte hopprenn blei holdt i 1922.

I 1921 blei det betalt kr. 200,- til Nils Thorsen for å ta bakken i bruk.

Økonomien før krigen

Kassebeholdning pr. 1.1.1916: kr. 8,42.

Regnskapet for 28.2.20-5.2.22 viser en utgift på kr. 991,50. Det høyeste årsbeløpet før krigen var i 1936 hvor utgiftene var kr. 1.923,-.

Eks. på utgift: I 1924 fikk Knut Harkjær kr. 5,- for å delta i Holmenkollen.

Lagets merke

I 1919 fikk Erik Loftesnes i oppdrag å komme med et forslag til idrettslagets lagsmerke.

I årsmøte 1920 den 14. mars ble følgende vedtak fattet:

”Til lagsmerker ble besluttet innkjøpt efter Loftesnes forslag: Oval sikkerhetsnaal med svart kant, lys bund med V.I. i svart.”

Anleggsbehov

I samme årsmøte ble for første gang i idrettslagets historie det evigvarende problem idretten alltid har behandlet: Nemlig prioritering av idrettsanlegg. Følgende vedtak ble fattet:

”Efter aa ha behandlet spørsmålet om bedre skibakke eller om arbeide burde lægges i retning – Idrettsplads – uttaler aarsmøtet seg enstemmig for nødvendigheten av aa faa en god skibakke, som kan være tilgjengelig i længst mulig tid av aaret. Til aa arbeide herfor ble valg Olav Moland, Knut Harekjær og Ole Lauve.”

”Molandsdalen” har siden hele tiden vært søkt holdt som en moderne skibakke.

Lagets ledere før krigen 1940-45.

Det var sersjant og senere fenrik Ole Lauve som tok initiativet til å få stiftet Vegårshei idrettslag. han var formann i 21 år – fra 1902 til 1923.

1923/25: Knut Moland, 1925/26: Tjøstel Myre, 1926/28: Knut Adolf Moland, 1928/30: Knut Moland, 1930/33: Knut Lauve, 1933/35: Olaf Moland, 1935/41:Tallak Lauve.

Protokollene viser et lag med stor aktivitet både for aktive utøvere, og for barn- og unge (skoleskirenn, klubbrenn).

Idrettslaget under krigen 1940-45.

Som nevnt innledningsvis blei Vegårshei AIL og VIL slått sammen 1.1.41.

Det blei betalt medlemskontingent til og med 1941. Da var det registrert 24 betalende medlemmer. I 1945 var det 38 medlemmer som betalte kr. 5,-. Dette var en ekstra innbetaling for å få laget i gang igjen.

Det blei også holdt illegalt hopprenn i Molandsdalen i 1945. Vinner over 20 år var Jakob Sørensen og under 20 år Tjøstolv Flaten.

Det blei ført nøyaktig og revidert regnskap i alle krigsårene.

I årene 1941-43 var utgiftene	kr. 440,63
I 1944 blei det regnskapsført	kr. 177,76 og
I 1945 blei det regnskapsført	kr. 571,69

Utgiftene var vesentlig knyttet til tomteleie og drift av skihytta.

Dette bør og nevnes at i den skjulte motstandskampen, var sentrale tillitsmenn i idrettslaget blant de mest aktive.

Perioden 1945-2002

Anleggsvirksomhet og utvikling mot breddeidrett og lagidrett. Kulturaktiviteter og arrangementer på bred front.

Anleggsvirksomhet

3.6.45 blei det vedtatt at styret fra 1941 skulle fortsette med Tallak Lauve som leder. Noe av det første en vedtok var å sette ned en komite som skulle se på muligheten av å få bygd et klubbhus, det som nå er "Fjellheim".

Anskar Smeland, som var en av de sentrale aktører i dette arbeidet, har beskrevet historien om reisingen av "Fjellheim" i "Heia-Heia" nr. 2 av 1980.

Her følger hans beskrivelse uavkortet:

"Det blei valgt ein huskomitè for å få bygd eit idrettshus. Etter som eg hugser så var Knut Adolf Moland med i komitèen. Knut Harkjær blei finansminister og fikk i oppdrag å samle penger, dugnadsdager og tømmer på rot av skogeigarar. Deretter hadde me jo brakka som me solgte til Knut Harkjær.

Så var det å få klarlagt utforminga av bygget. Det blei laga mange riss, og til dels satt i sammen og til slutt hadde vi en plan som blei tegna opp. Det måtte jo søkes til fylkets forsyningsnevnd om byggetiladelse. Det måtte me ha for å få anvisninger til materialer. Søknad blei sendt, og den blei et kapittel for seg selv.

I mellomtida arbeidet Knut Harkjær i sitt departement og det gikk fin-fint. Noen skreiv seg på for penger, andre for dugnad, som for det meste blei utført med å grave ut tomte og en del planering. Og ikkje å forglømme tømmer. Me fikk nok tømmer til heile bygget derav en god del av kommunen. Alt dette blei hogd og kjørt med dugnad arbeid. Skuren blei gjort på Saga på Ljøstad.

Og så var me så langt. Tomta måtte skytes opp for den del som skulle bli bad og vedbu. Den jobben sto Trygve Lauve for med Sven Brattekleiv som hjelpesmann. Hvor han fikk tak i dynamitt henne, visste vel omtrent bare han. Kull til å kvesse bora med fikk han av lokfyrbøterne på Sørlandsbanen. Han var oppe i togtiden på godstoga og fikk i sine papirsekker.

Deretter kom turen til grunnmur og bygg. Då var det altså me tok til. Under dette arbeidet var Anskar, Eiliv, Ivar, Arnfinn og Sigurd Smeland med, senere en del Eiliv Bjorvatten (Myra).

Men til dette arbeidet (grunnmuren) måtte me ha sement. Byggetilladelsen var ikkje kommet, men jeg reiste til Arendal (fylkets forsyningsnevnd) for å prøve. Det blei en del koslig prat, der konklusjonen blei at jeg fikk anvisning på 50 sekker sement, for tilladelsen måtte vel komme. Det var i departementet den skulle behandles.

Knut Harkjær var i full sving med sitt. Og der blei det en liten episode som fikk smilet fram. Me var heilt enige om å søke Vegårshei Helselag om ei pengestøtte til badet. Det var en liten tvil i Helselaget når det bare var planlagt karbad i kjelleren, de ville helst ha et bad for kvinnene og. Me fikk jo forklart at det ikkje var bad for karmenn, men et badekarbad. Me fikk støtte.

24.6.46 begynte me arbeidet med forskalinga, og deretter gikk det slag i slag til 50 sekker sement var brukt opp. Så var det til Arendal igjen og anvisning på 50 nye. Riktignok var byggesøknaden kommet avslått. Men etter råd var ny søknad sendt. Senere kom også den avslått tilbake, og ny sendt igjen, men då var me nesten ferdig. Senere er ikkje, som jeg vet, kommet verken avslag eller godkjenning.

I midten av desember 47 var huset klar til bruk. Da var det arbeidet i ca. 5.000 timer over ferdig skutt tomt, og prisen herfra lå på om lag 10.000 kroner. Sluttsummen på kostnadene for bygget lå en plass mellom 25.000 og 30.000 kroner. Det var dog ikkje heilt ferdig.

Det var et kjempeløft av idrettslaget den gangen byggesjauen sto på, for å skaffe alt som skulle til, men det gikk utrolig bra. Og huset har jo vært flittig brukt siden.

Anskar Smeland”

Fjellheim

Det 1. styremøte på ”Fjellheim” blei holdt 10.12.47 og det 1. årsmøte 20.12.47.

På ”Fjellheim” var det folkebad, som nevnt i Smelands beskrivelse. Det førte bl.a. til at laget i 1949 tegnet medlemsskap i Norges Badeforbund.

Laget tok tidlig opp med det lokale lærerlag viktigheten av gymnastikk i skolen, og ”Fjellheim” blei i mange år brukt til dette.

Kinodrift var det i mange år i idrettslagets regi, nå Norsk Bygdekino.

I 1992 blei "Fjellheim" en del av lagetts innskudd (aksjekapital) i VSA A/S (Vegårshei ski- og aktivitetssenter).

På et ekstraordinært årsmøte 18.8.97 blei det med 12 mot 11 stemmer vedtatt at "Fjellheim" kunne selges fra VSA A/S til Vegårshei kommune for 1 mill. kr. Dette som et ledd i en finansieringsløsning for VSA A/S.

Samtidig blei det vedtatt at laget i samarbeid med VSA A/S har driftsansvar og råderett over bygget.

"Fjellheim" står fortsatt sentralt i idrettslivet på Vegårshei.

Skoleskibakkene

Disse sto ferdigstilt i oktober 1949, og har vært flittig i bruk opp til våre dager. Bakkene ga et godt grunnlag for det gode hoppmiljøet som blei utviklet på Vegårshei etter krigen.

Molandsdalen

Grunnen til bakken blei gitt til laget av Nils Thorsen i 1945. Bakken har hele tiden vært modernisert og utbyggt, og framstår i dag som en fullt ut moderne "normalbakke", hvor det hoppes over 90 m.

Vegårshei skisenter, seinere Vegårshei ski- og aktivitetssenter AS

I 1969 blei de 1. befaringer gjort vedrørende bygging av lysløype. Den sto ferdig noen år seinere.

Med bakgrunn i flere år med snøfattige vintre ved kysten, blei det i 1973 innledet et samarbeid med Aust-Agder Skikrets om utvikling av et skisenter på Vegårshei. Grunnlaget skulle være lysløypa, skoleskibakkene og Molandsdalen + "Fjellheim".

Sentralt i dette arbeidet sto Bjarne Bringsverd og Anders Fosli fra skikretsen.

Seinere (1978/79) kom alpinbakken, slik vi kjenner den i dag, og fotballbanen, som om vinteren er mål- og startområde for langrennsvirksomheten.

Etter at skisenteret i 1992 blei til VSA A/S, har bl.a. Trygve Bringsverd fra skikretsen vært sentral i utviklingen av "Molandsdalen".

Skianleggene sto fullt ferdig med løypenett og bakke til NM i 1994, og er i dag til stor glede både for konkurranseutøvere og alminnelige trimmere.

VSA A/S disponerer i dag (anlegg og utstyr):

Løypenett

- Konkurranseløyper 3 km, 5 km og 10 km, samt en rekke variasjonsmuligheter av disse, også kortere distanser. Fylkesidrettsanlegg.
- Lysløype 2,5 km.
- Skistadion; bestående av stafettarena, målbod, skiskytterarena (16 skiver – 50 m) m.m.
- Turløypenett inntil 7,5 km med mulighet for kortere turer.
- Deler av sesongen er det også oppkjørt lengre turløyper ut fra ovennevnte turløypenett, så som "Gjerstadløypa" og lignende.

Hoppbakker

- Molandsbakken, 90 m bakke. Fylkesidrettsanlegg.
 - Bakken har dommertårn med rom for dommere, sekretariat, kongetribune og lager.
 - Engen pressetribune, og egen trenertribune.
 - Varmestue på sletta.
 - Bakken har skitrekk fra sletta og opp til hoppet.
 - Bakken har flombelysning.
- Skoleskibakken, 25 m bakke.
 - Bakken har dommertårn og flombelysning.
- Skoleskibakken, 15 m bakke
 - Bakken har flombelysning.

Slalåmbakke

- Slalåmbakke, lengde 400 m, høydedifferanse 80 m.
 - Bakken har skitrekk og flombelysning.
 - Billettbod.

Akebakke

Akebakke også tilrettelagt for funksjonshemmede. Lengde 350 m.

Skileikanlegg

Tilrettelagt for allsidig snøleik både på ski og akebrett.

I tillegg bør nevnes i stikkordsform:

Snøkanonanlegg – Fjellheim – Løypemaskiner og andre moderne teknisk utstyr for tidtaking og hoppdømming.

Fotball

Grusbanen ved skolen kom i sluttet av 70-åra, og i 1998 stilte Halvor og Tore Mo en gressbane til rådighet på Mo.

Volleyball

Den idretten, som til nå for det meste har vært en innendørsidrett, vil i 2002 få 4 sandvolleyballbaner til rådighet. Se eget kapittel.

Orienteringskart

Det vises her til eget avsnitt om orienteringsidretten.

Kulturaktiviteter/Arrangementer

Kinodrift

På et medlemsmøte 22.10.51 blei spørsmålet om kinodrift i lagets regi reist, og statutter for kinodrift på "Fjellheim" blei vedtatt på et medlemsmøte 24.2.54.

Kinodrift kom i gang og holdt på fram til 2.1.60.

3.10.62 blei det vedtatt at Norsk Bygdekino skulle overta kinodrifta på Fjellheim.

Marknadsvirksomhet

19. og 20.8. i 1950 og 1. og 2.9 i 1951 arrangerte Vegårshei Idrettslag marknader.

1974 tok Roar Sommerset opp igjen dette arrangementet på skoleområdet i Myra. Marknaden var lørdagen før St. Hans hver sommer opp mot 1980. Denne tilstellinga samla mange folk og ved lotteri, loppemarked, skyting, auksjon og liknende kom det inn mange penger, spesielt de åra da Harald Grønningen og Ole Ellefsæter skar ut små trekrakker som de signerte og auksjonerte ut.

Slåttegraut

I 1965 var det slåttegraut på Takserås. Der var svømme/løpsstafett mellom politikere og yrkesgrupper populært.

1966 var det samme arrangementet på Simonstad og i 1967 på Slettås.

Revy og bygdekvalder

Allerede 21.1.48 blei det valgt en revykomitè med Willy D. Hansen som leder, men det var først da Gunnar Taxerås på slutten av 70-tallet reiste ideen om en bygdekvald det blei fart i denne virksomheten. Med unntak av få års opphold har "bygdekvalden" vært arrangert helt til det siste. På programmet har stått sang, musikk, sketsjer og selvlagde viser om hendinger i bygda med små sleivspark til lokale kjendiser. Tiltaket har skaffa laget inntekt, og bygdefolk mye moro.

Vegårshei Trekkspillklubb har vært en god medspiller.

Mannequinoppvisninger

De 4-5 første år på 80-tallet arrangerte laget sammen med Myra Manufaktur/Per B. Marcussen mannequinoppvisninger i skolens gymsal. Hvem husker ikke rådmannen utkledd i fullt jegerutstyr!

Dansetilstelninger

Fra begynnelsen av 1950 og ca 15 år framover var dansearrangementer "ryggraden" i lagets økonomi, men arrangementene har alltid vært et diskusjonstema i laget. Et par vedtak siteres.

I 1954 vedtok årsmøtet at det ikke skulle serveres sterkere øl enn lagerøl på tilstelninger, og at barn ikke hadde adgang til dansetilstelninger, og i 1977 blei det vedtatt ikke å arrangere dans i lagets regi.

I 1982 vedtok årsmøtet med 40 mot 8 stemmer at "Offentlig dans på "Fjellheim" ikke er tillatt.

Arrangementer for funksjonshemmede

I 1978 blei det arrangert "Handicapdag" for 1. gang. Dette arrangementet har seinere blitt overtatt av "Lions", og går nå under betegnelsen "Lionslekene".

Julerefester

Siden midt på 70-tallet har laget arrangert julerefester på "Fjellheim" 5. juledag. Dette har spesielt vært for de aller, aller minste.

Bingo

Noen år tidlig på 80-tallet arrangerte laget også bingokvelder, bl.a. i skolens gymnastikksal.

Turopplegg

I samarbeid med menighetsrådet har det også enkelte år vært arrangert "Kjentmannsturer" kombinert med friluftsgudstjenester.

17. mai

Idrettslaget har i mange år hatt ansvaret for matsalget 17. mai.

Den idrettslige aktivitet

Lagets engasjement i mange aktiviteter har hatt som hovedhensikt å skaffe penger til den idrettslige aktivitet.

I det følgende noen ord om denne aktiviteten. I sum viser dette et svært aktivt og allsidig idrettslag.

Håndball

Laget var meget tidlig ute!

På et medlemsmøte 13.7.49 blei det vedtatt å etablere ei damehåndballgruppe med Tordis Breiung som leder. Det blei dessverre aldri noe aktivitet.

I 1980 blei det etablert håndballgruppe med Sissel Haakenstad som den 1. leder. En deltok med 2 jentelag i kretsserien.

Grappa blei nedlagt i 1986, men var fra sesongen 2000/2001 aktive igjen med 3 jentelag.

Svømming

På årsmøtet i 1951 blei det opprettet svømmegruppe. Leder: Knut Moland. I 1952 blei det tatt gull i kretsmesterskap, bl.a. ved søstrene Astrid og Berit Moland.

Det var Godtfred Songedal som var pådriver for idretten i starten.

Seinere har det ikke vært gruppe for dette.

Skøyting

På årsmøtet i 1950 blei valgt ei skøytegruppe med Ragnvald Moland som leder.

Idretten har ikke fått fottfeste på Vegårshei.

Alpin

På årsmøtet i 1979 blei det opprettet alpingruppe med Kjell Asbjørn Straum som den 1. leder. Grappa blei nedlagt i 1986, men noen utøvere rakk å hevde seg med medaljer i kretsmesterskap.

Gunnar Taxerås og Eiliv Smeland leser melding
 Militærløpet, Vegårshei – Gjerstad 1950

Skiskyting

Noen renn blei arrangert før krigen 1940-45, og også noen etter krigen på 60-tallet.

I 1985 valgte årsmøtet Per Olav Nærestad til leder av ei skiskyttergruppe. 3. og 4.2.96 blei det arrangert Sør-Norsk Mesterskap i skiskyting, men heller ikke denne idretten har fått fotfeste. Medalje i KM-stafett for gutter har det likevel blitt.

Sykling

De senere års arrangement "Fjorden Rundt" med Ola Myre som en drivende kraft, viser en økende interesse for sykkelporten.

Fotball

Forslag om opprettelse av ei fotballgruppe kom i 1983. En har deltatt i kretsserien både med lag for yngre og for seniorer. Deltakelse i Norway Cup har det og blitt.

De seinere år har deltakelsen vært i GIV-serien for de yngre lag, og i "Bondesligaen" for seniorlaget.

Tom Petersen var den 1. leder av gruppa.

Volleyball

En velger å ta med litt av bakgrunnen for sporten i bygda før en spesielt tar for seg sporten som en del av V.I.L.'s aktivitet.

Volleyballsporten på Vegårshei har sine røtter tilbake til 1930-åra, og aktiviteten var til å begynne med dominerende på Ubergsmoen og i vestre del av bygda. Ved slutten av krigen fikk volleyballsporten et oppsving på Ubergsmoen, da russiske krigsfanger hoppet av et tog i 1945. Disse krigsfangene bodde i flere måneder på Vegarheim og de lærte ungdommen der å spille volleyball, en idrett som var veldig populær i Russland på den tiden. På Ubergsmoen ble det spilt mange "uoffisielle" landskamper mot Russland i 1945. Svein Aslaksen var en foregangsmann for volleyball på Ubergsmoen, han hadde spilt volleyball siden før krigen.

Volleyballsporten ble først organisert i regi av Ubergsmoen idrettslag, og i 1947 ble Ubergsmoen IL norgesmester i volleyball (den gang utendørs) for herrer med Håkon Aslaksen, Lars Aslaksen, Aslak Aslaksen, Per J. Songedal, Åsulv Songedal og Godtfred Songedal på laget. Året etter, i 1948, ble Ubergsmoen IL igjen norgesmester for herrer men denne gang med Gunnar Songedal på laget i stedet for Åsulv Songedal.

Omkring 1956 ble Ubergsmoen IL slått sammen med ungdomslaget Vegard, og det nye laget Vegard drev volleyballsporten på Vegårshei videre helt frem til og med sesongen 1978/79. Fra 1974, da gymnastikksalen i Myra stod ferdig, ble Vegards volleyballaktivitet flyttet hit, og dette dannet grunnlaget for den videre volleyballaktiviteten på Vegårshei. Eivind Songedal var formann i Vegards volleyballgruppe fra midt på 60-tallet og frem til avviklingen i 1979.

Fra 1979 til 1985 lå volleyballsporten brakk på Vegårshei.

Sommeren 1985 tok Tore Smeland initiativet til en organisert volleyballaktivitet på Vegårshei igjen, og det ble høsten 1985 dannet et herrelag og et damelag som trente og deltok på ulike turneringer. På årsmøtet til Vegårshei idrettslag vinteren 1986 ble volleyballgruppa stiftet formelt, og Tore Smeland ble valgt til volleyballgruppas leder, et verv han hadde i 15 år (frem til årsmøtet i januar 2001).

Sesongen 1986/87 deltok Vegårshei IL i serien med et herrelag og et damelag. Den høyeste aktiviteten ble registrert omkring 1993 med ca. 130 aktive og 7 lag i serien (jenter 15 år, gutter 15 år, damer 5. divisjon, damer 4. divisjon, herrer 5. divisjon og herrer 3. divisjon). På denne tiden var volleyballgruppa blant Norges største i antall aktive og antall lag.

Herrelaget (A-laget) har i alle år vært volleyballgruppas ”flaggskip” og det laget som i flere år har deltatt på det høyeste sportslige nivået. Herrelaget startet i 5. divisjon i 1986/87, vant serien første året og rykket opp til 4. divisjon. Etter to sesonger i 4. divisjon rykket laget opp i 3. divisjon, men rykket ned igjen året etter. En ny sesong i 4. divisjon førte igjen til seier og opprykk, og siden sesongen 1991/92 er laget etablert i 3. divisjon. Sesongen 1991/92 ble også kanskje lagets beste sesong pr. dags dato med en andre plass. Trenere for A-laget (herrer) opp gjennom åra har vært Reidar Dalen, Trond Aslaksen, Arvid Rønningen og Jørgen Songedal. Dette er alle personer som har hatt stor betydning for utviklingen av volleyballidretten i Vegårshei IL.

Herrelaget har også fostret en del gode volleyballspillere opp igjennom åra, spillere som har vært med på å vinne ulike turneringer og mesterskap for forskjellige lag. Den beste er utvilsomt Jostein Olimstad som i dag spiller på Dristugs eliteserielag, og som for tiden spiller på Norges herrelandslag.

I tillegg til A-laget, har herrevolleyballen på Vegårshei de fleste åra også hatt flere andre herrelag og guttelag i aksjon. Bl.a. kan nevnes at Vegårshei har markert seg i en del mesterskap for både 15 åringer, 17 åringer, 19 åringer og senior.

Damevolleyballen på Vegårshei har også vært aktiv i alle disse åra. Damelagets beste sesong var 1997/98 da de vant 4. divisjon og rykket opp i 3. divisjon. Det bør også nevnes at klubbens 15-års jentelag 2 ganger har deltatt på Norges-cupens regionfinale.

Fra midt på 90-tallet kom sandvolleyballen for fullt her i landet, og også Vegårshei IL har hatt en del sandvolleyballaktivitet etter dette. Sommeren 2001 bygde kommunen 4 nye sandvolleyballbaner ved skolen, baner som vil være spilleklare fra sommeren 2002.

I jubileumsåret 2002 har Vegårshei IL med både herrelag og damelag i 3. divisjon, samt gutte- og jentelag 15 år.

Friidrett

Dette har ikke vært noen stor idrett på Vegårshei, men på 70 og 80-tallet var det mange gode yngre utøvere som hevdet seg svært godt i krets- og landsdelssammenheng.

Nevnes bør: Per Selås, Nils Thorsen, Svein Arild Sollid, Lars Torstveit og Olav Hommelsgård.

Tidligere, i 1953, blei bl.a. Gunnar Taxerås kretsmester i spyd.

I skogsløp og lengre løp som ”Heia-Holt” har Vegårsheiinger hevdet seg bra.

Innendørs KM i stille lengde og høyde uten tilløp blei bl.a. arrangert i 1960.

Langrennsmiljøet på 70- og 80-tallet ga også en god bredde. Dette førte til deltakelse i Holmenkollstafetten både for herre- og damelag i mange år med følgende resultater:

<u>Herrer</u>	<u>Nr</u>		<u>Damer</u>	<u>Nr.</u>	
1978	klasse 2	192	59,55		
1979	klasse 2	200	58,25		
1980	klasse 2	182	57,11		
1981	klasse 2	133	55,06	klasse 9	77 70,35
1982	klasse 2	139	57,13	klasse 9	51 70,10
1983	klasse 2	166	56,55	klasse 9	64 69,07
1984	klasse 2	201	57,34	klasse 9	136 75,00
1985	klasse 2	183	56,31		
1986	klasse 3	37	56,55		
1987	klasse 3	16	55,29		
1988	klasse 3	7	53,43		
1989	klasse 2	92	54,39		

Når det gjelder herrelaget, ble det plassert i klasse 3 i 1986 da denne nye klassen kom. For øvrig rykket Vegårshei IL opp i klasse 2 i 1989 etter 7. plassen i 1988 (opprykk for de 10 beste i klasse 3).

Per Selås mottar 3. premie i lengde av Kenyaneren Mike Boit. Minervalekene, Lillestrøm.

Idrettsmerket/Trim

Laget har vist stort engasjement innenfor idrettsmerketaking og trim. Olaug Hommelsgård og Liv B. Fossing bør nevnes som drivkrefter i denne sammenheng.

Når det gjelder **idrettsmerket** foreligger bl.a. følgende statistikk fra 1974, da det begynte, og fram til i dag:

Gullmerket: 22, Statuett: 13, Krus: 6, Miniatyrstatuett: 6, Miniatyrstatuett (forgylt): 4, Hederspris: 4, Veteranstjerne: 1.

Disse har mottatt følgende..

Statuett: Bjørg Dalane, Olaug Hommelsgård, Marit Flaten, Gunvor Værland, Grete Kvifte, Liv Skeimo, Anne Lines, Arne Lines, Olav Marrable, Aud Gryting, Bjørn Smeland, Per Heimdal og Ragnhild E. Loftesnes.

De 6 første nevnt har og krus og miniatyrstatuett, de 4 første også forgylt miniatyrstatuett og hederspris, mens Bjørg Dalane og har fått tildelt veteranstjerne.

Trim startet Tore Leo Dalen opp med på "Vegarheim", og seinere på gymsalen i Myra når den sto ferdig. I de siste 23 årene har Liv B. Fossing vært instruktør.

Det var noen år aerobic for damer v/Kjersti Fossing, i dag avløst av trimgruppe v/Anne Grete Glemming.

I dag er det også barnetrimgruppe for barn under skolealder.

Rett etter krigen arrangerte idrettslaget "*Fredsmarsjen*" Regnskapet viser at det kom inn kr. 194,72 som betaling for å gå marsjen.

Ski

Ski, både langrenn, hopp og kombinert, har vært en av hovedidrettene på Vegårshei etter krigen. I dag er det nok langrenn som står sterkest.

70 åra var gullalderen innen langrenn i Vegårshei IL. Med ildsjelen Tjøstolv Moland som formann i langrennsgruppa og Per Fossing som allsidig trener vokste det fram en bredde som var formidabel. Vegårshei IL dominerte totalt i kretsen spesielt i barne og juniorklassene. Tjøstolv var en mester i å få med også jentene og de trente og konkurrerte på lik linje med guttene. Mange stafettseire ble vunnet både i jente og gutteklassene. Det sier litt om bredden når det ved klubbmesterskapet i 1976 deltok 121 stk.

At Vegårshei står sentralt i fylket har mye sammenheng med de naturgitte forhold, som bl.a. forholdsvis sikre vinterforhold, og som igjen har ført til etablering av fylkesanlegg for langrenn og hopp.

De fremste utøvere etter krigen var Asbjørn Moland og Oddvar Saga i hoppbakken. Asbjørn Molands beste prestasjoner: 2 NM i gutteklassen. Vant Holmenkollen for junior i 55. En 1. plass og en 2. plass i NM for junior. 17 år gammel nr. 4 i Garmich Partenkirchen. Nr. 2 i Le Brassus i senior.

Begge deltok på det norske hopplandslaget. Oddvars beste plasseringer: 3. plass i Lahtispelet og 8. plass sammenlagt i den tysk/østerrikske hoppuke.

I 1955 tok Anders Kvisli (nå Taxerås) sølv i 10 km NM for junior på Løkken Verk. Den vinteren vant han alle renn han stilte opp i, i Sør-Norge (i alt 12) utenom NM. Han var også en habil bane- og terrengløper.

Nevnes bør også den internasjonale hoppdommeren Einar Espeland som dømte både i Holmenkollen og i NM.

Magne Myhre og Olav Songedal

På 70- og 80-tallet utmerket Olav Songedal seg bl.a. med flere års deltakelse i Holmenkollens 5-mil.

Jentene har og vist seg fram med Tone Mo og Guro Sollid i fremste rekke.

Anne-Mette Moland, Tone Mo, Ole Bergan, Ranveig Kvifte, Frode Dønnestad

Bredden i langrenn for yngre årsklasser som nevnt innledningsvis er likevel det som har preget laget fra 70-åra og fram til i dag. Mange kretsmesterskap, og sørlandsmesterskap er hentet hjem, både individuelt og i stafett.

Arrangementer

Det er likevel på arrangementssiden Vegårshei kanskje har pekt seg ut i Aust-Agder.

Allerede i 1952, i februar, arrangerte laget landsrenn. Dette har vært gjentatt seinere flere ganger, spesielt for jenter og gutter i langrenn.

I mange, mange år var "Påskeskirenn" en tradisjon (hopprenn i Molandsdalen).

Tradisjonsrike løp som "Gjerstadeløpet" og "Heia-Holt" og "Heiløpet" bør nevnes.

Det største arrangementet var likevel NM både i hopp- og langrenn i januar 1994. Kongen var tilstede og mesterskapet var siste uttaking før OL på Lillehammer.

Kveldsrennet i Molandsdalen, med fylkesmannen i spissen for 7-8.000 mennesker var en opplevelse.

Norske individuelle mestere på Vegårshei blei:

Hopp normal bakke:	Clas Brede Bråten
Kombinert:	Fred Børre Lundberg
10 km klassisk menn:	Sture Sivertsen
Jaktstart menn:	Thomas Alsgaard
5 km. kvinner, klassisk:	Katrine Rokke
Jaktstart kvinner:	Kari Uglem

15 km. kvinner friteknikk:	Elin Nilsen
30 km. menn friteknikk:	Bjørn Dæhlie

Innenfor skiidretten bør også nevnes "pokalkampen" med idrettslaget "Njård" fra Oslo som gikk over flere år fra 1977.

Likeledes "skiligaen" for østre del av fylket, langrenn for de yngre årsklasser. Dette startet i begynnelsen av 70-åra.

I dag er denne konkurranseformen erstattet av lokal "bankcup", som bl.a. siste år kunne skilte med rundt 130 deltakere på en god tirsdagskveld.

Vegårshei Sparebank bidrar økonomisk til dette og andre idrettstiltak for barn- og unge.

"Vasaloppet" og "Birkebeinerrennet" har de seinere år også hatt deltakelse fra Vegårshei. Best plassering i "Vasaloppet" står Magne Myre for. (Nr. 292 i 2001).

Gunnar Taxerås med sine medaljer i verdensmesterskap i ski for skogsarbeidere bør også nevnes spesielt. Vinteren 2001 tok han gull i Estland i klasse 70 år.

Orientering

Ved siden av ski, har dette vært hovedidretten på Vegårshei etter krigen.

Vedtaket om å melde laget inn i orienteringskretsen blei fattet 24.4.46, og det 1. løpet blei arrangert 1.9.46.

O-gruppa har hatt mange dyktige ledere og aktive medhjelpere.

Ole Tom Kroken, Berit Aslaksen, Siv Songedal og Olav Songedal, Gjerstad 1974

Per Heimdal må likevel trekkes fram som den som fra første oppstart og frem til i dag, har vært en inspirator og pådriver i O-gruppa.

Han har i tillegg hatt ansvar for utarbeidelsen av alle O-kartene fram til 1998. Med hjelp fra aktive synfarere som særlig er: Audun Aslaksen, Jens Arild Kroken og Olav Songedal.

Per Heimdal, Anne Omland, Jens Arild Kroken, Bjørn Smeland
Sørlandsgaloppen, Taxerås 1979

Større arrangementer

- 1965: Nasjonalt O-løp 1. pinsedag.
 1971: NM langdistanse på Taxerås. Løpsledere: Knut og Svein Aslaksen. Løypeleggere: Audun Aslaksen og Per Heimdal.
 1981: Landsfinalen O-cupen på Værland. Løpsleder: Per Heimdal. Løypeleggere: Berit Aslaksen og Olav Songedal.
 1986: NM junior ind. og stafett sammen med Gjerstad IL. Løpsleder: Bjørn Smeland. Løypeleggere: Per Heimdal og Bjørn Smeland.
 1991: NM senior ind. og stafett sammen med Gjerstad. Løpsleder: Torbjørn Ausland. Løypeleggere: Terje Urfjell, Ingeborg Haugenes, Jarle og Geir Ausland.

Store prestasjoner

- 1968: Vegårshei IL med Audun Aslaksen, Per Reidar Haugenes og Aasulv Løvdal tok sølv i NM stafett.
 1969: Audun Aslaksen. NM ind. kl. H17-18. GULL. Landslagsdeltakelse.
 1970: Audun Aslaksen. NM ind. kl. H19-20. Bronse. Nr 5 i nordisk mesterskap.
 1979: Dag Songedal. Hovedløpsvinner kl. H14.
 1980: Olav Songedal. NM ind. H17-18, Bronse.
 1982: Olav Songedal. ind. NM junior, GULL og deltakelse i nordisk.
 Ingeborg Lobben. ind. NM natt. Bronse. Deltakelse i nordisk.
 Vegårshei IL ved Dag Songedal, Per Stormyr og Olav Songedal tok sølv i NM stafett.
 1983: Ingeborg Lobben. NM normal. Bronse. Landslagdeltaker.
 Berit Aslaksen. ind. NM D19-20. Bronse.
 Gunn Stormyr. ind. NM D17-18. Bronse.

Sørlandsgaloppen

Vegårshei IL har arrangert følgende løp i Sørlandsgaloppen:

1968: Myra	ca. 750 deltakere
1976: Espelandsmyr	ca. 2.500 deltakere
1979: Taxerås	ca. 2.400 deltakere
1982: Espeland/Skeimo	ca. 4.300 deltakere
1984: Kleivane	ca. 3.900 deltakere
1994: Ljøstad/Myra	ca. 1.900 deltakere

Det har vært meget stor deltakelse av løpere fra Vegårshei IL i Sørlandsgaloppen. På 1970 og først på 80 tallet var det på det meste over 40 løpere. Det blei også mange klasseseiere. Viktig var også det gode familiemiljøet på o-campene.

Noen familier deltok også i svenske 5-dagers med hederlige resultater. Laget deltok på løp helt nord i Sverige og på Gotland.

Lag o-cupen

VIL var med fra starten på cupen fra 1970. I 75 nådde VIL semifinalen der laget møtte Skrim og ble slått ut.

Cupen var meget viktig for rekrutteringen og miljøet i klubben.

Tur-orientering

De seinere år arrangeres årlig "Tur-orientering", til glede for familier og enkeltutøvere. Disse faste postene som står ute hele sommeren gir mange gode geografikunnskaper om heimbygda.

Emma Smeland Nygårdseter, leder i VIL i Jubileumsåret, er en habil o-løper.

Klubbkart

VIL har utgitt og produsert 13 o-kart.

I 1965 kom det første som var blant de første moderne kart i Norge. De fleste av kartene ble laget på dugnad av lagets medlemmer. Anleggsverdien av alle kartene er meget stor. Anslagsvis over 2 millioner kroner.

1. 1965:	VIL`s O-cart	(Lauve)	
2. 1971:	”	(Hauknes Myra	NM Lang)
3. 1974:	”	Simonstad	
4. 1976:	”	Espelandsmyr	Sg
5. 1978	”	Myra	
6. 1979	”	Taxerås	Sg
7. 1981	”	Bjørkekjerrheia	
8. 1982	”	Skeimo	Sg
9. 1984	”	Kleivane	Sg
10. 1988	”	Myra	Sg
11. 1991	”	Dalane	(NM Senior)
12. 1993	”	Ljøstad	Sg
13. 1998	”	Fjellheim	

Lagets ledere etter 1945

1945/48: Eiliv Smeland, 1948/50: Olav Tobiassen, 1950/55: Knut Adolf Moland, 1955/56: Sverre Bolstad, 1956/58: Theodor Thorsen, 1958/59: Per Heimdal, 1959/60: Oskar Nærestad, 1960/61: Sverre Bolstad, 1961/65: Gunnar Taxerås, 1965/67: Per Rønningen, 1967/68: Halvard C. Hanssen, 1968/69: Anders Kvisli, 1969/70: Kåre Haugenes, 1970/72: Theodor Thorsen, 1972/75: Roar Sommerseth, 1975/77: Bjørn Smeland, 1977/79: Gunnar Taxerås, 1979/81: Marie Tveiten (1. kvinne), 1981/82: Odd Nærestad, 1982/85: Sverre Songedal, 1985/87: Erik Værland, 1987/94: Bjørn Smeland, 1994/97: Anne Grete Værland, 1997: (Ingen leder), 1998/2000: Sverre Songedal og 2000/... Emma Smeland Nygårdseter.

Mange i idrettslaget har gjort en god jobb, og mange burde vært nevnt, men det er grunn til å trekke fram 2 ledere i tillegg til stifteren Ole Lauve:

Knut Adolf Moland

Selv aktiv og god utøver i ungdommen. Leder både i 1926/28 og 1950/55.

Han var sentral i utviklingen av idrettslaget både som administrator, instruktør og bakkekonstruktør.

I 1976 blei han for sitt arbeid tildelt Aust-Agder fylkes 1. kulturpris.

Bjørn Smeland

Leder både i 1975/77 og 1987/94.

I 1994 fikk han, sammen med idrettslaget, Vegårshei kommunes kulturpris. Spesielt bør hans innsats som leder av hovedkomiteen for NM i 94 trekkes fram.

Æresmedlemmer

Knut Harkjær, Nils Thorsen, Berte Johannesen, Olav Hovland, Tjøstolv Moland, Lars Saga, Per Heimdal, Gunnar Taxerås, Sverre Songedal og Bjørn Smeland.

Knut Harkjær, 1938

God å ha pris

Laget innstiftet i 1987 "En god å ha pris". Prisen tildeles årlig en person eller organisasjon som har gjort en spesielt god jobb for laget.

Heia-Heia

Laget har i perioder utgitt en lagsavis "Heia-Heia".

Samarbeidspartnere

I tillegg til alle dyktige enkeltpersoner bør nevnes: Vegårshei Sparebank, Norsk Folkehjelp, Vegårshei kommune, Aust-Agder Skikrets og Vegårshei ski- og aktivitetssenter A/S.

Jubilanten i dag

Jubilanten er svært oppegående og har i dag ca 550 betalende medlemmer, d.v.s. at ca. 30 % av bygdas innbyggere er medlemmer. Dette er det høyest registrerte medlemstall i lagets historie, og gir godt håp for aktiviteten de neste 100 år.

Sluttord

Som leder i jubileumskomiteen for Vegårshei idrettslag i 2002, vil jeg takke komiteen som har laget dette jubileumsheftet, og spesielt berømme Per Fossing, som også er sekretær i idrettslaget, for dette arbeidet. Han har vært drivkraften, og vi er stolte av resultatet.

John Geir Smeland

Vegårshei Sparebank har eksistert på Vegårshei nesten like lenge som Vegårshei Idrettslag. I 2004 er det vi som skal markere 100-års jubileum.

Helt fra starten i 1904 har Vegårshei Sparebank vært en bank for bygda. En bank der bygdefolk setter inn de pengene de har å spare, og der de kan låne noen kroner hvis de har behov for det. Folk med tilknytning til Vegårshei vet å sette pris på en sikker bankforbindelse.

Vegårshei Sparebank har som ønske å kunne fortsette med å tilby sine tjenester i mange år framover her på Vegårshei (kanskje 100 år til?)

Våre tjenester består i dag blant annet av:

- Ut/Innbetalinger
- Nettpank
- Fondsplasseringer
- Telebank
- Lån til privat og næring
- Skadeforsikring
- Faste overføringer
- Livsforsikring

Vegårshei Sparebank gratulerer Vegårshei Idrettslag med 100-års jubileet, og ønsker det mange gode og aktive år framover!